

Данилаш Василина

(науковий керівник: д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Августин Р.Р.)

СУТНІСТЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Сьогодні охорона здоров'я визначається як складна соціальна система та найважливіша сфера життєдіяльності суспільства. Одним із критеріїв ефективності діяльності системи охорони здоров'я є доступність і якість медичної допомоги для всіх верств населення. Однією з головних проблем організації медичної допомоги в Україні є значний розрив між державними гарантіями безоплатного надання медичної допомоги населенню і фінансовими можливостями державного та місцевих бюджетів, оскільки тривалий час галузь розвивалась екстенсивним шляхом, що призвело до нарощування кількості ліжкового фонду та медичного персоналу.

У перехідний період реформування галузі актуальною стає необхідність знаходження коштів на новітні технології при вкрай обмежених ресурсах галузі охорони здоров'я, тому проблема оцінки якості надання медичної допомоги стає пріоритетною. Існуюча система надання медичної допомоги є витратною для держави та абсолютно не задовольняє ні медичних працівників, ні пацієнтів стосовно якості та вимог практично постійної солідарної участі останніх у фінансуванні свого лікування.

Для справляння цілеспрямованого державно-управлінського впливу на якість та ефективність медичної допомоги потрібно розробити уніфіковані медичні стандарти, які б дали змогу об'єктивно оцінювати результати медичної діяльності лікувально-профілактичних закладів.

Медичний стандарт (МС) – нормативний документ, який визначає перелік правил, норм та вимог щодо надання якісної медичної допомоги і є своєрідним рівнем відповідності індикатору чи

критерію оцінки з низьким ступенем свободи [1].

Створення стійкої та ефективної системи стандартизації медичної допомоги для населення України дасть можливість підвищити ефективність медичної допомоги населенню та має суттєві переваги:

1) використання медичних технологій і лікарських засобів, результативність яких підтверджена науково обґрунтованою медичною практикою;

2) урахування оцінки ефективності технологій і їх вартості;

3) отримання можливості оцінити якість медичної допомоги та проводити порівняльний аналіз за рівнем якості такої допомоги, що надається різними закладами охорони здоров'я одного рівня.

У дослідженні ми виходимо з того, що впровадження уніфікованої системи медичних стандартів з їх економічною складовою підвищить можливості раціонального управління фінансовими, кадровими, матеріально-технічними ресурсами, підсилить роль і вплив населення на формування регіональної політики в системі охорони здоров'я, зменшить фінансовий тягар на пацієнтів і їхні сім'ї, зробить прозорим механізм взаєморозрахунків у галузі охорони здоров'я та сприятиме проведенню ефективних реформ системи фінансування охорони здоров'я. Більше того, наявність медичних стандартів, розроблених з урахуванням оцінки ефективності технологій і їх вартості, дасть змогу реалізувати право населення на отримання якісної медичної допомоги та має стати правовим підґрунтям захисту лікарів від необґрунтованих претензій пацієнта чи його родичів.

Основними передумовами для зміни системи стандартів медичної допомоги в Україні є: постійне підвищення потреб населення в медичній допомозі і її якості; недостатнє фінансування системи охорони здоров'я; нераціональне і неефективне використання наявних ресурсів системи охорони здоров'я; вагома частка необґрунтованих і/або неефективних медичних втручань у системі охорони здоров'я; стрімке збільшення в практичній медицині кількості нових медичних технологій і лікарських засобів; необхідність використання системи доказів у щоденній медичній

практиці для вибору ефективних технологій [1].

Мета стандартизації медичної допомоги – досягнення встановлених критеріїв якості медичної допомоги за допомогою ефективного використання медичних ресурсів в умовах обмежених фінансових можливостей [1].

Економічний аспект системи медичної стандартизації є дуже важливим у зв'язку з наявністю кількох альтернативних методів лікування одного і того самого захворювання, появою сучасних нових технологій лікування та ліків високої вартості та браком коштів, що виділяються на утримання системи охорони здоров'я.

Безумовно, існує необхідність обов'язкового використання при створенні медичних стандартів та проведенні розрахунків витрат з їх забезпечення сучасних інформаційних технологій [2]. Наявність автоматизованої технології розрахунку витрат на медичну процедуру дасть змогу формувати кошториси та отримувати розрахунки витрат на медичні процедури за нормативом та обчислювати накладні витрати. Сформований стандарт медичної допомоги, який включає окремі діагностичні та лікувальні процедури з розрахованими витратами на їх виконання, медикаменти, які використовуються для виконання стандарту за наявності довідника з їх поточними цінами, а також тривалість перебування хворого в стаціонарі (при розрахованій вартості одного дня перебування) чи вартості поліклінічного обслуговування дадуть змогу отримати в автоматичному режимі витрати на виконання професійноорієнтованих стандартів медичної допомоги, в тому числі і в обсягах, гарантованих державою.

Систему ціноутворення на медичну допомогу в Україні необхідно розглядати як важливу складову економічного аналізу в охороні здоров'я, що ґрунтується на загальноприйнятих клініко-економічних підходах.

Таким чином, розробка та впровадження уніфікованих медичних стандартів з їх економічною складовою, що здійснюється на принципах науково-обґрунтованого клініко-економічного забезпечення, є основою процесу соціалізації державних управлінських послуг.

Використані джерела

1. Петрова С. В. Нормативно-правові засади державного забезпечення якості медичної допомоги . *Вісник Академії митної служби України. Серія : Державне управління.* 2014. № 2. С. 102-108.
2. Августин Р.Р. Тіньова економіка як перешкода реформування системи охорони здоров'я. Модернізація менеджменту системи охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи: *Матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю.* Тернопіль-Кам'янець-Подільський. 2018. С.13-16

Дацків Людмила

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Жуковська А.Ю.)

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Сфера охорони здоров'я – це сукупність установ, організацій, підприємств, управлінських органів усіх ієрархічних рівнів, що залучені до організації та забезпечення доступного медичного обслуговування населення, виробників товарів, предметів медичного призначення, для надання медичних послуг не залежно від форм власності використовуваних об'єктів.

Інновації у сфері охорони здоров'я – це процес створення, одержання та комерціалізації результатів, який спонукає до матеріалізованих змін у сфері.

Інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я доцільно охарактеризувати як нову модель організації та забезпечення доступного медичного обслуговування населення, що ґрунтується на інноваціях, характеризується ухваленням стратегічних рішень в інноваційній діяльності на всіх ієрархічних рівнях національної економіки.

Інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я – динамічний процес структурного удосконалення сфери завдяки втіленню новітніх знань задля покращення якості надання медичних послуг,